

9.2.11. Historia

Historia vuosiluokat 5-6

Vuosiluokkien 5 ja 6 historianopetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilas historiallisen tiedon luonteeseen, sen hankkimiseen ja peruskäsitteisiin sekä omiin juuriinsa ja eräisiin historian merkittäviksi muodostuneisiin tapahtumiin ja ilmiöihin. Historian opiskelun avulla oppilaan itsetuntemus vahvistuu ja hänen on helpompi sijoittaa itsensä aikaan ja paikkaan. Historia osoittaa oppilaille, mikä osuus menneillä tapahtumilla on hänen nykyisyyteensä.

Vuosiluokkien 5-6 yhteiset tavoitteet

Oppilas oppii

- ymmärtämään, että historian tiedot ovat historioitsijoiden tulkintoja, jotka saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä
- ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin ja käyttämään oikein käsitteitä esihistoria, historia, vanha aika, keskiaika, uusi aika
- tunnistamaan muutoksia oman perheen tai kotiseudun historiassa ja kuvailemaan muutoksia, joiden on katsottu vaikuttaneen oleellisesti ihmisten elämään, kuten maanviljelyn syntyä
- tunnistamaan esimerkkien avulla jatkuvuuden historiassa
- esittämään muutoksille syitä

5. luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas oppii

- että itsellä ja perheellä on historia, joka on ainutlaatuinen, ja että oma elinympäristö on pitkän kehityksen tulos, johon jokainen yhteisössä elänyt on jättänyt jälkensä
- lukemaan ympäristöään ja löytämään sieltä menneen ajan jäljen
- miten pronssi ja rauta muuttivat kivikauden ihmisten elinolosuhteita
- mikä vaikutus oli kristinuskon tulemisella ja vakiintumisella Suomessa
- miten kristinuskon saapuminen loi pohjaa sääty-yhteiskunnan syntymiselle
- miten ja miksi meistä tuli osa Ruotsin valtiota
- millaista oli suomalaisen elämä kruunun alamaisena
- hahmottamaan Suomalaisen kulttuurin varhaiset muodot kruunun vallan aikaan

5. luokan keskeiset sisällöt

Omat juuret ja historiallinen tieto

- oman perheen ja kotiseudun historia
- muistelujen, kirjoitusten, esineiden, kuvien ja rakennetun ympäristön merkityksien tulkitseminen

Esihistoriallinen ja historiallinen aika sekä ensimmäiset korkeakulttuurit

- kivikauden ihmisten elinolot ja niissä tapahtuneet muutokset pronssin ja raudan keksimisen seurauksena

Keskiaika

- uskontojen vaikutukset ihmisten elämään ja ihmisten eriarvoinen yhteiskunnallinen asema
- Suomen liittäminen osaksi Ruotsia

Suomi Ruotsin valtakunnan osana

- elämää kuninkaan alamaisina ja suurvallan asukkaina
- suomalaisen kulttuurin muotoutuminen

Työtavat

- ohjattu ja omatoiminen yksilöllinen työskentely
- keskustelu
- pari- ja ryhmätyöskentely
- retket ja vierailut
- esitelmät
- draama

Arviointi

Arvioinnin pohjana käytetään hyvän osaamisen kuvausta 6. luokan päättyessä. Viidennen luokan arviointi suhteutetaan luokan painotettuihin sisältöalueisiin. Oppiainetta arvioidaan vuosiluokalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Arvioinnin keskeiset kohteet ovat:

- tuntityöskentely ja kotitehtävät
- tuntiaktiivisuus
- omat tuotokset
- parin- ja ryhmän kanssa työskentely
- kokeet

6.luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas oppii

- miksi maanviljelyn keksiminen mahdollisti kulttuurilliset muutokset ja mikä yhteys niillä oli korkeakulttuurien syntymiseen
- mitä ovia kirjoitustaito avasi ja avaa ihmiskunnalle
- nykypäivän ja antiikinajan eurooppalaisen kulttuuriperimän yhteyden
- miten uskonto on muokannut ihmisen elämää antiikin ajoista alkaen
- miten maailmankuva muuttui siirryttäessä keskiajalta uudelle ajalle
- miksi aika oli otollinen Ranskan vallankumoukselle ja mikä oli sen perintö meille

6. luokan keskeiset sisällöt

Esihistoriallinen ja historiallinen aika sekä ensimmäiset korkeakulttuurit

- maanviljelyn aloittamisen, valtioiden synnyn ja kirjoitustaidon keksimisen vaikutukset ihmisten elämään

Eurooppalaisen sivilisaation synty

- antiikin Ateenan ja Rooman yhteiskunta ja kulttuuri
- antiikin heijastuminen tähän päivään

Keskiaika

- uskontojen vaikutukset ihmisten elämään ja ihmisten eriarvoinen yhteiskunnallinen asema
- Suomen liittäminen osaksi Ruotsia

Uuden ajan murros

- eurooppalaisen ihmisen maailmankuvan ja arvojen muutokset keskiajan ja uuden ajan taitteessa: renessanssi taiteessa, reformaatio uskonnossa, maailmankuvan avartuminen tieteessä

Vapauden aate voittaa alaa

- Ranskan suuren vallankumouksen vaikutukset

Lisäksi yksi seuraavista teemoista, jonka kehitystä tarkastellaan esihistorialliselta ajalta 1800-luvulle saakka:

- a) jokin Euroopan ulkopuolinen korkeakulttuuri
- b) kaupankäynnin kehitys
- c) kulttuurin kehitys
- d) liikkumis- ja kuljetusvälineiden kehitys
- e) väestössä tapahtuneet muutokset

Työtavat

- ohjattu ja omatoiminen yksilöllinen työskentely
- keskustelu
- pari- ja ryhmätyöskentely
- retket ja vierailut
- esitelmät
- draama

Arviointi

Arvioinnin pohjana käytetään hyvän osaamisen kuvausta 6. luokan päättyessä. Viidennen luokan arviointi suhteutetaan luokan painotettuihin sisältöalueisiin. Oppiainetta arvioidaan vuosiluokalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Arvioinnin keskeiset kohteet ovat:

- tuntityöskentely ja kotitehtävät
- tuntiaktiivisuus
- omat tuotokset
- parin- ja ryhmän kanssa työskentely
- kokeet

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 6. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Tiedon hankkiminen menneisyydestä

Oppilas

- o **osaa erottaa faktan mielipiteestä**
- o **osaa erottaa toisistaan lähteen ja siitä tehdyn tulkinnan.**

Historian ilmiöiden ymmärtäminen

Oppilas

- o **tietää, että menneisyyttä voi jaotella eri aikakausiin (kronologia) ja pystyy nimeämään yhteiskunnille ja aikakausille ominaisia piirteitä.**
- o **tunnistaa ilmiöiden jatkuvuuden eri aikakaudesta toiseen ja ymmärtää, ettei muutos ole sama kuin edistys eikä se myöskään merkitse samaa eri ihmisten ja ryhmien näkökulmasta.**
- o **osaa eläytyä menneen ajan ihmisen asemaan: hän osaa selittää, miksi eri aikakausien ihmiset ajattelivat ja toimivat eri tavoin sekä tuntee syy- ja seuraussuhteen merkityksen.**

Historiallisen tiedon käyttäminen

Oppilas

- o **osaa esittää käsiteltävästä asiasta kertomuksen siten, että hän selittää tapahtuman tai ilmiön joidenkin toimijoiden kannalta**
- o **tietää, että jotkut asiat voidaan tulkita eri tavoin, ja hän pystyy selittämään, miksi niin tapahtuu.**